

In 1991 won ik via de platenmaatschappij twee kaartjes voor de cd-presentatie van het album *Achtung Baby* in Club Ambiorix in Leuven. Ik ging er die avond met een vriend naartoe, en het was een openbaring voor mij om nieuwe nummers zoals 'The Fly' en 'ZOO Station' voor het eerst te horen. Ik had deze nieuwe geluiden nog nooit eerder gehoord; voor mij was het een complete muzikale vernieuwing. Ik draaide de plaat als een bezetene en raakte totaal in de ban van U2 en *Achtung Baby*. Toen de tickets voor de *ZOO TV* Tour in de verkoop gingen, was ik een van de gelukkigen die een ticket wisten te bemachtigen voor de show in Flanders Expo in Gent op 9 mei 1992. Tickets gingen fysiek in de verkoop in de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen en de fans begonnen al vanaf 's ochtends vroeg toe te stromen. Net voordat de verkoop begon, duwde de menigte echter te hard, en de glazen deuren barstten open, waardoor we plots allemaal het gebouw binnen vlogen.

Uiteindelijk heb ik toch nog twee kaartjes kunnen kopen. Die show was de beste show die ik ooit in mijn leven heb gezien. Ik zat helemaal vooraan met mijn vriendin en we waren helemaal drijfnaat van het zweet toen de show voorbij was. Ons kaartje was een vochtig stuk papier geworden. Voor mij was het ook een visueel wonder om de Trabantjes op het podium door de lucht te zien zweven. Deze show opende niet alleen mijn ogen voor liveoptredens, maar bracht me ook de passie voor muziek en de podia die ik op de tournee heb gezien. Deze passie heeft me ook in staat gesteld om prachtige naslagwerken van tournees te maken en dat is wat ik tot op de dag van vandaag nog altijd doe. Na de indoorshows gingen de tickets voor de *ZOO TV* Tour in de verkoop. De show op het Festivalterrein in Werchter op 29 mei 1993 was voor mij wederom een openbaring, met de introductie van grote multimedia-schermen op het podium.

Tot vandaag is *ZOO TV* voor mij nog steeds het sterkste muzikale concept dat ooit door een artiest werd gelanceerd. Geen enkele artiest of band is in de afgelopen decennia met de opkomst van LED, internet of sociale media in staat geweest om dit te overtreffen, en dat is de reden waarom *Achtung Baby* het belangrijkste album in de muziekgeschiedenis is.

U2 bewees de tijdloze waarde van het album *Achtung Baby* opnieuw in het najaar 2023 toen ze 40 U2:UV-shows gaven in de hoogtechnologische Sphere in Las Vegas, een periode die we in dit boek ook niet links laten liggen.

Mijn grote dank gaat uit naar mijn co-auteur Thilo Schmied van Berlin Music Tours, die het boek naar een hoger niveau heeft getild. Ook wil ik Lie-

ve Pillen, Oliver van U2tour.de en Jenny Crooks bedanken voor hun steun aan dit boek, en niet in het minst alle uitgeverij die dit boek in verschillende talen uitbrengen.

Dirk Timmerman
Antwerpen (België)

De Berlijnse Hansa Studios zijn een waar bedevaartsoord voor muzikanten, artiesten en muzikliefhebbers van over de hele wereld. Sinds David Bowie en Iggy Pop hier in de jaren zeventig enkele van hun beste werken produceerden, werden de Hansa Studios een gerenommeerd instituut. Talloze artiesten volgden Bowie en Iggy naar Hansa om inspiratie op te doen op deze heilige plek. In 1990 kwam voor U2 een droom uit om te kunnen werken in dezelfde opnamestudio waar meesterwerken als *Heroes* en *Lust for Life* werden geboren. U2 componeerde een van hun grootste anthems, 'One', in de Hansa Studios tijdens de *Achtung Baby*-sessie. Ik heb het geluk dat ik de studio's vandaag de dag mijn tweede thuis kan noemen, omdat ik er sinds 2005 rondleidingen en speciale fanevenementen organiseer. Je kunt in het gebouw nog steeds de geweldige sfeer voelen. Het is bijna alsof de tijd hier heeft stilgestaan.

Ik ben in 1973 in Oost-Berlijn geboren en was dus 16 jaar oud toen de Muur viel. Vanaf dat moment werd mijn muzieksmaak breder, omdat we nu alle muziek die we wilden legaal konden kopen. Ik herinner me dat ik voor het eerst naar *Achtung Baby* luisterde en dat ik echt dacht dat mijn hifi kapot was. 'ZOO Station' klonk zo anders dan al het andere dat ik in die tijd kende van U2. Al die vervormde gitaren en bas en zang, dit was een knaller. Mijn favoriete nummer van de plaat werd 'The Fly'. Ik werd verliefd op de hookline en op de drumloops die Brian Eno en de anderen maakten. Natuurlijk werd 'One' een klassieker voor de fans en ook voor de band. Het staat nog steeds op de setlist voor bijna elke show. Het eerste U2-concert dat ik bijwoonde was *ZOO TV* in het Olympisch Stadion van Berlijn. Ik zal die avond nooit vergeten. Ik ben blij dat ik de kans heb gekregen om mee te werken aan dit boek. Ik wil in het bijzonder mijn co-auteur Dirk Timmerman bedanken voor zijn nimmer aflatende enthousiasme en zijn uitstekende werk. *Achtung Baby* is een muzikaal meesterwerk, en het heeft de richting van U2 enorm veranderd. Zonder deze plaat had de band vandaag de dag niet meer bestaan in deze constellatie, althans naar mijn mening.

Thilo Schmied
Berlijn (Duitsland)

HOOFDSTUK 1: ACHTUNG BABY-HERINNERINGEN EN ZOO TV TOUR-ERVARINGEN

U2 is een band van een generatie en die generatie laten we graag aan het woord, met pakkende getuigenissen en onverwachte verhalen over *Achtung Baby* en de ZOO TV Tour. We beginnen met Luke Pepper uit Hereford (Verenigd Koninkrijk); hij speelt bij U2 2 en vertelt hoe zijn leven is veranderd met het succes van deze coverband:

***Achtung Baby* en de ZOO TV Tour. We beginnen met Luke Pepper uit Hereford (Verenigd Koninkrijk); hij speelt bij U2 2 en vertelt hoe zijn leven is veranderd met het succes van deze coverband:**

Mel Brooks heeft het geproduceerd? Mijn eerste kennismaking met het album *Achtung Baby* verliep via de chauffeur van onze band. 'Het heet hoe?' vroeg ik. Persoonlijk had ik genoten van *Rattle And Hum* en de Lovetown Tour, dus net als iedereen verwachtte ik geen album dat de Verenigde Staten volledig achter zich zou laten ten voordele van donkere industriële boventonen, overgoten met een paar funky nieuwe gitaarklanken. Toen ik het voor het eerst beluisterde vond ik het meteen goed, en dat is altijd een goed teken. Natuurlijk sleepte 'Trying To Throw Your Arms Around The World' een beetje, maar *Achtung Baby* was een sterk album, vol nieuwe hoop voor de jaren negentig, met U2-nummers waarvan de teksten getuigden van grote klasse. Toen de onvermijdelijke ZOO TV Tour begon, hadden we nog nooit zoiets gezien, behalve bij Pink Floyd's The Wall Tour. 'Fantastisch' was het enige woord dat ik kon bedenken. Als muzikant kon ik er alleen maar van dromen hoe lang deze podiumopbouw moet hebben geduurd, niet alleen om zoiets te bedenken, maar ook om het uit te voeren. De opening van de show was perfect, waarna de show vlot verderging en eindigde met een veel betere versie van 'Love Is Blindness'. Als dit

de 90s gingen worden, dan moesten alle andere bands hun acts serieus verbeteren. De vriend die me over het U2-album had verteld, stelde ook voor dat mijn band meer U2-nummers zou gaan spelen. En waarom ook niet? Een paar weken later waren we de helft van het *Achtung Baby*-album aan het repeteren, en het toeval wilde dat drie leden van onze band op de bandleden van U2 leken. We plaatsten snel wat advertenties om onze eigen Bono te vinden, en in een oogwenk waren we aan de slag als look-alike/sound-alike U2-band. Ter ere van U2's nieuwe album noemden we onszelf *Achtung Baby*. Door het constante luisteren naar het album en het dagelijkse kijken naar VHS-video's met U2's laatste tournees leefden, aten en ademden we U2. Mijn band voer mee op het succes van U2 en speelde uitverkochte shows in het Verenigd Koninkrijk en Europa. Sommige van onze shows werden over de hele wereld live uitgezonden. Die hele periode was een geweldige trip voor ons, waarbij we U2 een paar jaar later zelfs mochten ontmoeten. Ik ben ook blij te kunnen zeggen dat ik goed bevriend ben met de neef van The Edge! *Achtung Baby*, de coverband, veranderde enkele jaren later in U2 2. Nadat we ons dertigste jaar als 's werelds langstlopende coverband waren ingegaan, stopte ik met de band op een hoogtepunt, toen er in de wereld een pandemie uitbrak. Ik heb meer dan 2000 shows gespeeld, van kleine clubs tot voetbalstadions, en alles bereikt waar een coverband op kon hopen. De dollemansrit begon met dank aan dat album, die tour en die band uit Dublin. *Achtung y'all!* We kregen vrijkaarten voor de show van U2 in het Feyenoordstadion op 18 en 19 juli 1997 voor hun PopMart Tour. We speelden samen met hen in het sta-

Foto © Luke Pepper (7)

dion en we kregen overal twee dagen lang toegang. We hebben ze ontmoet toen ze 'One' live speelden voor *Top Of The Pops* en we hebben geposeerd op een van de Trabantjes van de albumhoes, die in het stadion geparkeerd stond.

Loren Toy is een U2-fan uit Seattle (Verenigde Staten) die regelmatig op het internet zijn ervaringen met U2 neerschrijft; over zijn eerste concert-ervaring met U2 in Frankrijk vertelt hij:

Het eerste U2-concert dat ik bijwoonde was het Zooropa-concert op 26 mei 1993 in het Stade De La Beaujoire in Nantes (Frankrijk). Dit was het enige concert van de ZOO TV Tour waar ik bij was. Om een beetje achtergrond over mezelf te geven: ik kom uit Seattle, WA (Verenigde Staten). Ik was 19 jaar toen *Achtung Baby* werd uitgebracht en 20 jaar (1 maand voordat ik 21 werd) toen ik het Zooropa-concert in Frankrijk bijwoonde. Tussen 1991 en 1993 woonde mijn ouders in Frankrijk omdat mijn vader in dienst was bij Boeing Aerospace. Hij maakte deel uit van een groep software-ingenieurs en luchtvaartspecialisten die met het Franse leger samenwerkten om technische steun te verlenen aan militaire verdedigingsvliegtuigen die de Franse regering van Boeing had gekocht. Omdat mijn ouders in die tijd in Frankrijk woonden, kreeg ik de kans om acht maanden in Europa te verblijven, de Europese cultuur op te snuiven en zoveel mogelijk te reizen. Het feit dat U2 eind mei 1993 hun zevende concert van het Zooropa-deel van de ZOO TV Tour gepland had, was toeval en perfect getimed, aangezien mijn verblijf in Frankrijk een week later ten einde zou lopen.

De eerste indruk die me is bijgebleven van mijn eerste U2-concertervaring was het gedrag van de fans in de aanloop naar het concert. Dit begon tijdens de rit met de sneltram naar het Stade De La Beaujoire aan de rand van Nantes. Tijdens de middagspits zaten de treinen afgeladen met alleen staanplaatsen voor de dagelijkse reizigers en de hordes U2-fans uit Frankrijk en Engeland die naar de stad in het noordwesten van Frankrijk waren gekomen. Een overrijverige fan (ik zweer dat ik het niet was) schreeuwde uit volle borst U2-teksten voor iedereen die het horen wilde tijdens de treinrit van ongeveer 20 minuten vanuit het stadscentrum. Ik was er beroerd van, want ik dacht altijd dat U2-fans slimmer waren en veel meer klasse hadden. Tegen een medereiziger verontschuldigde ik me voor het gedrag van die man, maar hij lachte alleen maar en gaf me die geruststellende universele glimlach die

zei: 'Het is oké, ik begrijp het.' Ik vond dat helemaal geweldig van die kerel, want hij toonde een zekere tolerantie voor deze verstoring van zijn normale middagroutine. Bij aankomst in het Stade De La Beaujoire ging ik naar de merchandisestand en na geduldig wachten in de rij kon ik een T-shirt en tourboek kopen. Ik zou na het concert nog een tweede T-shirt en twee tourboeken kopen, voor het nageslacht. Om 17.30 uur gingen de stadionpoorten open. Het veld was probleemloos te bereiken. Ik kwam terecht in het midden, op ongeveer 15 tot 20 meter van de voorkant van het podium. Dat is een perfecte locatie, want ik zat ergens tussen het hoofdpodium en het B-podium. Ik heb vaak horen zeggen dat een van de nadelen van het bijwonen van concerten in openluchtstadions het gebrek aan intimiteit met de band is. Vanuit mijn gezichtspunt was dat geen probleem. Ik stond dicht genoeg bij het podium. Wanneer de band oogcontact maakte met het publiek had ik het gevoel dat dit vergelijkbaar was met wat je zou hebben wanneer de show in een club of theater was. De problemen begonnen toen de eerste openingsact, Utah Saints, om 18.30 uur opkwam en alle 10.000 mensen op het veld zich begonnen te gedragen als uitzinnige fans. Het was duidelijk dat de mensen niet hadden betaald om Utah Saints of Urban Dance Squad, maar om U2 te zien. Als ik het me goed herinner ergens rond het vierde of vijfde nummer van Utah Saints, namen twee jongens een vriend van hen op de schouders zodat hij op ooghoogte twee middelvingers kon opsteken naar de leadzanger van Utah Saints. Na een half uur staken alle fans op het veld hun tickets omhoog en begonnen er woedend mee te zwaaien naar Utah Saints om hun ongenoegen

Foto © Loren Toy (4)

over de openingsact te uiten. Ik had nog nooit zulke cynische rock-'n-roll-fans gezien, maar ik kreeg snel door wat Bono, en later auteur Bill Flanagan, vaak hebben beschreven als 'cynische Europese rock-'n-roll-fans'. Inmiddels heb ik geleerd dat dit eigenlijk zo'n beetje de universele houding is van de meeste muzikfans. Het werd pas rond 21.50 uur donker, toen U2 met het concert begon. Aangezien het begin van het Zooropa-concert ('ZOO Station') gebaseerd was op een bijna pikdonkere setting, hadden we een eeuwigheid moeten wachten.

In de aanloop naar deze Europese openluchtconcerten had ik een aantal bootlegs van de Outside Broadcast-tour kunnen beluisteren, dus ik was bekend met de setlists die U2 in de herfst van 1992 tijdens de Outdoor Broadcast-tour had gespeeld. Helaas was dit ook de setlist die de Europese concertgangers voorgeschoteld kregen tijdens de eerste twee maanden van de Zooropa-tournee. De setlist van Nantes was een typisch ZOO TV-concert, vergelijkbaar met wat ze in de Verenigde Staten hadden gespeeld, met uitzondering van de videosequenties die gebruikt werden voor de Europese concerten. Gezien het feit dat er in het Verenigd Koninkrijk veel publiciteit was van de populaire muziekmagazines *NME*, *Melody Maker* en *Q* over de nieuwe ep die op het punt van verschijnen stond en de reeks nieuwe songs die U2 had opgenomen, was het teleurstellend dat ze gewacht hadden tot na de release van het album *Zooropa* om hun nieuwe materiaal te spelen. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er waarschijnlijk twee hoofdredenen waren voor de beslissing van de band om het debuut van deze nummers uit te stellen tot na de release van het nieuwe album in de winkels. Gezien de aard van de bootleggers wilden ze waarschijnlijk niet dat hun nieuwe materiaal circuleerde onder die bootleggers voordat het nieuwe album in de winkels lag, om te voorkomen dat een ruwe uitvoering de fans zou doen denken dat het nieuwe materiaal niet aan de U2-normen voldeed. De band kon het zich niet veroorloven tijd vrij te maken om de nieuwe songs te repeteren, omdat ze al drie weken bezig waren met hun Europese tournee, en moesten vertrouwen op soundchecks om hun nieuwe arrangementen te repeteren voor de songs op het concertpodium. Met andere woorden, als je U2 hebt gezien tijdens de eerste twee maanden van de Zooropa-tour heb je eigenlijk de Outside Broadcast-setlist plus MacPhisto gezien. Heb je U2 gezien tijdens de laatste twee maanden van de Zooropa-tour, dan heb je ook nieuwe nummers gehoord, zij het wat ruw. Mijn enige andere opmerking over dit concert is dat dit het concert is waar Morleigh Steinbergh niet in staat was om te buikdansen tijdens *Mysterious Ways*.

Ik was teleurgesteld over het fangedrag tijdens dit concert. Zoals tijdens de pauze tussen Urban Dance Squad en U2. Een jongen van 15 of 16 jaar oud, die op een meter afstand van mij stond, besloot wat streken uit te halen; hij gaf een perfect voorbeeld van 'monkey see, monkey do'-gedrag. Deze jongen verfrommelde een stuk papier tot een projectiel en slingerde het de lucht in, zich niet realiserend dat er een bewaker naast hem stond. De bewaker greep onmiddellijk zijn arm en begeleidde hem het middenterrein af. Ik zal nooit de blik op het gezicht van die jongen vergeten toen hij besepte dat hij op heterdaad betrapt was. Een andere tegenvaller was 'Trying To Throw Your Arms Around The World'. Het meisje dat Bono op het podium bracht om met hem te dansen en de handcam te gebruiken, kon niet zingen. Dit was jammer, want het mooie van dit nummer is als Bono die speciale concertbezoeker kan vinden die met hem mee zingt en zo het publiek inspireert om mee te doen. Maar deze fan was zo verlegen naast Bono op het podium dat ze verkoos niet mee te zingen. Het enige positieve dat ik me van deze avond herinner was de nieuwsflits die de ZOOTV-crew liet zien tijdens de uitvoering van 'One': Marseille 1, AC Milan 0. Het was een van de weinige hoogtepunten van de avond, want alle voetbalfans waren in de wolken toen ze dat zagen.

Een laatste punt dat ik wil vermelden, is dat dit concert op 26 mei 1993 op de dag af 10 jaar later plaatsvond dan toen mijn oudere zus U2 zag tijdens de War Tour; dat was op 26 mei 1983, in Seattle, WA, in het Paramount Theatre. Het is een mooi stukje symmetrie en maakt in mijn familie de cirkel van U2-concertervaringen rond.

Foto © Loren Toy (4)